

**PROCEDURA WERYFIKACJI OSIĄGANIA
ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA ORAZ
OCENIANIA STUDENTÓW, DOKTORANTÓW
I SŁUCHACZY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH**

Wydanie 1

2018/2019

Zmiana 1

Strona 1/2

1. Cel i przedmiot procedury

Celem i przedmiotem procedury weryfikowania osiągniętych efektów uczenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych jest określenie zasad i trybu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poszczególnych kierunkach kształcenia oraz zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.

2. Zakres stosowania procedury

Zakres procedury dotyczy wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne bez względu na rodzaj zatrudnienia i formę zajęć.

3. Definicje

- 3.1. Efekty uczenia – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych w procesie kształcenia w systemie studiów oraz studiów trzeciego stopnia. Odnoszą się one do tego, co student osiągnął, a nie jedynie do treści tego, co było nauczane. Efekty uczenia to zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, który student może także uzyskiwać w procesie uczenia się poza systemem studiów;
- 3.2. Przedmiotowe/modułowe efekty uczenia – efekty dla przedmiotu/modułu zdefiniowane przez nauczyciela odpowiedzialnego za przedmiot/moduł i zatwierdzone przez Komisję Programową danego kierunku.
- 3.3. Przedmiot – jednostka kształcenia, obejmująca zajęcia lub grupę zajęć, której przypisano zakładane efekty uczenia oraz liczbę punktów ECTS.
- 3.4. Moduł – przedmiot lub grupa przedmiotów.
- 3.5. Metody weryfikacji zakładanych efektów – mierniki jakościowe i ilościowe (załącznik 4)

4. Odpowiedzialność

- 4.1. Osoba prowadząca zajęcia odpowiedzialna za przygotowanie karty przedmiotu - określenie przedmiotowych efektów i metod weryfikowania ich osiągnięcia
- 4.2. Promotor pracy dyplomowej
- 4.3. Recenzent pracy dyplomowej
- 4.4. Opiekun praktyk studenckich
- 4.5. Koordynator ECTS
- 4.6. Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia
- 4.7. Prodziekani ds. kształcenia i studentów
- 4.8. Rada Programowa

5. Sposób postępowania

5.1. W Uniwersytecie Opolskim weryfikacja zakładanych efektów uczenia realizowana jest w odniesieniu do:

5.1.1. Założonych efektów dla poszczególnych **przedmiotów/modułów**.

5.1.2. Założonych efektów dla **kierunku studiów**.

5.1.3. Założonych efektów uzyskiwanych w trakcie **praktyk/staży i innych form uzupełniających proces kształcenia**.

5.2. Weryfikacja założonych efektów uczenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

5.2.1. Do metod weryfikacji efektów uczenia uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu/modułu zalicza się w szczególności:

- 1) egzamin – ustny, opisowy, testowy;
- 2) zaliczenie – ustne, opisowe, testowe;
- 3) kolokwium;
- 4) przygotowanie referatu;
- 5) przygotowanie projektu;
- 6) wykonanie sprawozdań laboratoryjnych;
- 7) rozwiązywanie zadań problemowych;
- 8) prezentacje multimedialne prowadzone i przygotowywane indywidualnie lub grupowo;
- 9) wypowiedzi ustne, aktywność w dyskusji;
- 10) analiza przypadków *case study*;
- 11) ocena pracy przy przygotowywaniu pracy dyplomowej;
- 12) egzamin dyplomowy / obrona pracy;
- 13) inne formy weryfikacji zakładanych efektów.

5.2.2. Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia na kierunkach studiów prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim zobowiązani są do opracowania sylabusu przedmiotu, w którym określa się warunki i wymogi sprawdzania realizacji zakładanych efektów uczenia. Sylabus precyzuje metody, narzędzia, próg zaliczeniowy, i kryteria weryfikacji uzyskania zakładanych efektów uczenia uwzględniając charakterystykę realizowanego przedmiotu.

5.2.3. Na pierwszych zajęciach prowadzący przekazuje studentom informację o warunkach i wymogach sprawdzania efektów uczenia w oparciu o sylabus, a także publikuje w systemie elektronicznym bądź udostępnia w inny sposób sylabus przedmiotu/modułu.

5.2.4. Prowadzący dokonuje bieżącej analizy osiąganych efektów uczenia w oparciu o prace studentów w czasie trwania przedmiotu/modułu oraz dokumentuje osiągnięcia studentów w teczce przedmiotu.

5.2.5. Prowadzący egzaminuje, zalicza przedmiot/moduł na podstawie pytań dotyczących poszczególnych efektów uczenia uwzględnionych w opisie przedmiotu/modułu, oceny wpisuje w elektronicznym protokole oraz weryfikuje zakładane efekty kształcenia dla przedmiotu. Prowadzący zajęcia/koordynator modułu sporządza raport z osiągnięcia zakładanych efektów. (Załącznik 1) Raport przekazuje Radzie Programowej. Kopię raportu przechowuje w teczce przedmiotu.

5.2.6. Rada Programowa analizuje uzyskane informacje na temat osiągniętych przez studentów efektów uczenia. Wyniki analizy wykorzystuje do weryfikacji założonych efektów dla kierunku (Załącznik 2). Sporządza swoje uwagi w formie pisemnej i przekazuje Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. Rada Programowa uwzględnia analizę dotyczącą weryfikacji efektów do modyfikacji programu studiów na kierunku.

5.2.7. Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia przekazuje w sprawozdaniu rocznym wyniki z weryfikacji efektów uczenia na kierunku uczelnianej Komisji ds. Oceny

Jakości Kształcenia.

6. Weryfikacja założonych efektów uczenia dla kierunku studiów.

6.1. Metody weryfikacji efektów uczenia dla kierunku studiów określone są w programie kształcenia na danym kierunku. Podstawowymi metodami weryfikacji efektów dla kierunku są seminaRIA, praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy.

6.2. W Uniwersytecie Opolskim obowiązują określone zasady dyplomowania i wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych oraz procedura dyplomowania SDJK-O-U10. Mają one na celu ujednoczenie konstrukcji pracy i kryteriów ich oceny. Każdy Wydział jest zobowiązany do zamieszczenia na stronie internetowej wymogów pisania prac dyplomowych.

6.3. Student może przystąpić do obrony, gdy osiągnie wszystkie kierunkowe efekty uczenia:

- Uzyska zaliczenia z wszystkich modułów i praktyk przewidzianych w programie kształcenia zgodnie w wymaganą liczbą punktów ECTS.
- Terminowo złoży w dziekanacie wymagane dokumenty w tym zaakceptowaną przez promotora pracę.

W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy dyplomowej stosowany jest system Plagiat zamieszczony w Archiwum Prac Dyplomowych Uniwersytetu Opolskiego. Formularz oceny pracy dyplomowej stanowi element rejestracji pracy dyplomowej w APD. Jest dostępny dla promotora, recenzenta oraz zainteresowanego studenta po zalogowaniu się do systemu Archiwizacji Prac Dyplomowych Uniwersytetu Opolskiego. Uzyskanie pozytywnych recenzji oraz pomyślnym przejściu przez system Plagiat praca kierowana jest do obrony.

6.4. Egzamin dyplomowy. Student, co najmniej 90 dni przed planowanym egzaminem otrzymuje wykaz zagadnień egzaminacyjnych odpowiadających kierunkowi (specjalności) studiów oraz poziomu kształcenia. Wykaz zagadnień powinien być dostępny na stronie internetowej wydziału bądź stosownych do tego tablicach informacyjnych.

Komisja przeprowadzająca egzamin dyplomowy weryfikuje efekty uczenia osiągnięte indywidualnie przez każdego studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odpowiadających kierunkowi studiów.

6.5. Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot/moduł, pracy i egzaminu dyplomowego, a także praktyki studenckiej potwierdza osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia ustalonych dla procesu kształcenia przynajmniej na minimalnym, akceptowalnym poziomie. Poziom uzyskania efektów uczenia wynika z wystawionej oceny.

Zakłada się, że końcowa ocena ze studiów na poziomie:

- Bardzo dobry oznacza, że zakładane efekty zostały w pełni osiągnięte.
- Dobry plus - zakładane efekty zostały osiągnięte z niewielkimi niedociągnięciami.
- Dobry – zakładane efekty zostały osiągnięte jednak z pewnymi brakami, które można szybko uzupełnić.
- Dostateczny plus – zakładane efekty zostały osiągnięte z istotnymi brakami, ale dopuszczalnymi na minimalnym wymaganym poziomie.
- Niedostateczny – zakładane efekty nie zostały uzyskane.

6.6. Do weryfikacji osiągnięć zakładanych efektów uczenia na poziomie rady programowej kierunku należy wykorzystać takie metody weryfikacji jak:

- 1) wykazy ocen z zaliczeń i egzaminów;
- 2) wskaźniki zdawalności w pierwszym terminie zaliczeń i egzaminów;
- 3) wskaźniki powtarzalności poszczególnych przedmiotów;

- 4) wskaźniki powtarzalności semestrów/lat studiów;
- 5) uzyskane przez Biuro Karier opinie pracodawców na temat absolwentów;
- 8) opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki;
- 9) wyniki badania opinii absolwentów.

7. Weryfikacja założonych efektów uczenia uzyskiwanych w trakcie praktyk, staży i innych form uzupełniających proces kształcenia.

7.1. Efekty uczenia uzyskiwane przez praktyki/staże studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Pozwalają zweryfikować umiejętności oraz kompetencje społeczne studenta. W niewielkim stopniu pozwalają zweryfikować wiedzę studenta. Weryfikacji efektów zdobytych w trakcie praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk zawodowych w porozumieniu z przedstawicielami zakładów, w których praktyka/staż jest realizowana. Opiekun praktyk weryfikuje osiągnięcie efektów przez studenta na podstawie oceny dokumentacji praktyki i opinii przedłożonej przez studenta. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk w Uniwersytecie Opolskim oraz procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich.

7.2. Szkolenia, zajęcia wychowania fizycznego, lektoraty. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na egzaminie i/lub zaliczeniu. Kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

8. Wymienione metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia obowiązują i powinny być stosowane dla studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz studiów podyplomowych.

9. Prace etapowe studentów z egzaminów pisemnych, testowych oraz końcowych kolokwii zaliczeniowych, sprawdzianów powinny być przechowywane przez okres co najmniej 2/3/5lat tj. do czasu, pobytu studenta na uczelni w ramach obowiązującego toku studiów.

10. Kierownik Jednostki określa miejsce przechowywania prac etapowych i końcowych w swojej jednostce. Po upływie wymaganego okresu przechowywane prace studentów są niszczone, ale wyłącznie według zasad przyjętych w archiwizacji. Prowadzący przedmiot ma obowiązek wpisania oceny do elektronicznego protokołu zaliczeniowego zgodnie z procedurą wprowadzania ocen do e-dziekanat/protokoły.

11. Ustne metody weryfikacji efektów uczenia (np. egzamin ustny, prezentacja itp.) powinny być udokumentowane i przechowywane teczce przedmiotu. (Załącznik 3)

12. Podstawa prawna

12.1. Rozporządzenie MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520)

13. Załączniki

Załącznik 1 Raport prowadzącego zajęcia/koordynatora modułu z realizacji efektów uczenia.

Załącznik 2 Protokół z analizy wyników zaliczeń i egzaminów dla kierunku studiów.

Załącznik 3 Protokół weryfikacji efektów uczenia dla egzaminów/zaliczeń ustnych.

Załącznik 4 Mierniki weryfikacji efektów uczenia.

RAPORT PROWADZĄCEGO ZAJĘCIA/KOORDYNATORA MODUŁU * Z REALIZACJI EFEKTÓW UCZENIA

1.	Nazwa przedmiotu (modułu)							
2.	Jednostka prowadząca przedmiot							
3.	Kod przedmiotu (modułu)							
4.	Rodzaj przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny)							
5.	Kierunek studiów/specjalność							
6.	Poziom studiów							
7.	Rok/semestr studiów							
8.	Forma zajęć i liczba godzin							
9.	Imię, Nazwisko, tytuł naukowy prowadzącego zajęcia.							
Realizacja efektów uczenia								
11.	Liczba ocenianych studentów:	Procentowy udział ocen						
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">niedostateczny</td> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">dostateczny</td> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">Dostateczny plus</td> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">dobry</td> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">Dobry plus</td> <td style="width: 16.6%; text-align: center;">Bardzo dobry</td> </tr> </table>	niedostateczny	dostateczny	Dostateczny plus	dobry	Dobry plus	Bardzo dobry
	niedostateczny	dostateczny	Dostateczny plus	dobry	Dobry plus	Bardzo dobry		
Symbol efektu kształcenia	Efekt kształcenia	Stopień realizacji efektu (1 – stopień niski, 2- stopień średni, 3 – stopień wysoki)						
WIEDZA								
UMIĘJŹNOŚCI								
KOMPETENCJE SPOŁECZNE								
UWAGI;								

Data:

podpis prowadzącego zajęcia / koordynatora modułu*

*niepotrzebne skreślić

Protokół z analizy wyników zaliczeń i egzaminów dla kierunku studiów

Informacje podstawowe						
Wydział/Instytut:		Kierunek/Specjalność:			Rok akademicki:	
Wyniki zaliczeń/egzaminów (analiza ocen)						
Liczba ocenianych studentów	Procent ocen (%)					
	Niedostateczny	Dostateczny	Dostateczny plus	Dobry	Dobry plus	Bardzo dobry
Nazwa przedmiotu / Prowadzący / Rok studiów / Forma sprawdzenia wiedzy (zaliczenie/egzamin)						
Nazwa przedmiotu / Prowadzący / Rok studiów / Forma sprawdzenia wiedzy (zaliczenie/egzamin)						
Wnioski z uwzględnieniem wyników oceny z poprzednich okresów:						

Opole, dnia .....

Podpis przeprowadzającego analizę

Protokół weryfikacji efektów uczenia dla egzaminów/zaliczeń ustnych

Kierunek studiów:	Rok/semestr:	Data egzaminu/zaliczenia:
Przedmiot:		
Imię, Nazwisko studenta:		
Nr albumu :		
Egzaminator/ Osoba zaliczająca przedmiot:		
Treść pytania	Odniesienie do Efektów Kształcenia	Ocena
<p style="text-align: center;">Wiedza</p> <p>1.</p> <p>2.</p>		
<p style="text-align: center;">Umiejętności</p> <p>1.</p> <p>2.</p>		
<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne</p> <p>1.</p> <p>2.</p>		
Ocena końcowa (podsumowująca):		
Uwagi:		
Data:	Podpis egzaminatora/ osoby zaliczającej	

Mierniki weryfikacji efektów uczenia

I. MIERNIKI JAKOŚCIOWE

1. Wnioski z hospitacji zajęć
2. Samoocena dokonywana przez studentów
3. Adekwatność pytań egzaminacyjnych i kolokwialnych do efektów kształcenia
4. Dostosowanie pytań na egzamin dyplomowy do weryfikacji założonych efektów kształcenia
5. Przestrzeganie zasad pisania prac licencjackich i magisterskich
6. Znajomość przez studentów wymogów dotyczących sposobu zaliczenia przedmiotu i wyliczania oceny końcowej
7. Opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki zawodowe i o absolwentach
8. Wyniki badań ankietowych o losach absolwentów na rynku pracy
9. Samoocena dokonywana przez absolwentów.

II. MIERNIKI ILOŚCIOWE

1. Oceny z zaliczeń i egzaminów
2. Oceny z prac kolokwialnych
3. Współczynnik zaliczeń poszczególnych przedmiotów w pierwszym terminie
4. Nakład pracy przeciętnego studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia
5. Oceny aktywności studentów na zajęciach
6. Odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/semestr
7. Oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego
8. Oceny prac dyplomowych wystawiane przez recenzentów i promotorów
9. Udział ocen bardzo dobrych na dyplomie w ogólnej liczbie ocen
10. Odsetek studentów, którzy obronili pracę dyplomową w terminie
11. Odsetek nagrodzonych/wyróżnionych prac dyplomowych przez interesariuszy zewnętrznych
12. Odsetek prac odrzuconych przez system Plagiat
13. Liczba publikacji studentów
14. Liczba (odsetek) studentów uczestniczących w konferencjach studenckich
15. Wskaźnik odsiewu studentów
16. Odsetek studentów działających w kołach naukowych
17. Liczba (odsetek) studentów uczestniczących w programach mobilnościowych (np. Erasmus, MOST)
18. Liczba studentów rozszerzających program kształcenia (IPS, studiowanie na więcej niż jednym kierunku studiów)